

4.2 Oppimisen tuki ja erityisopetus

4.2.4 Paikallisesti päätettävät asiat

Paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetään ja kuvataan oppimisen tuen ja erityisopetuksen järjestäminen käytännössä seuraavissa asioissa:

- tukitoimista, erityisopetuksesta ja niitä koskevista oikeuksista tiedottaminen opiskelijoille ja huoltajille
- tukitoimien ja erityisopetuksen tarpeen arviointi
- tukitoimien ja erityisopetuksen kirjaaminen henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan
- oppimisen tuen ja erityisopetuksen toteuttaminen
- tuen ja erityisopetuksen toteutumisen seuranta ja arviointi
- erityisopetuksen päätös
- opiskelijan ja huoltajan kuuleminen erityisopetuksen päätöksessä
- yhteistyö, vastuut ja työnjako edellä mainituissa asioissa.

Paikallinen tarkennus

Tukitoimista, erityisopetuksesta ja niistä koskevista oikeuksista tiedotetaan monipuolisesti opiskelijoita ja huoltajia

Nurmijärven kunnan lukiokoulutuksessa opiskelija saa tietoa oppimisen tukitoimista ja erityisopetuksesta erityisopettajalta, opinto-ohjaajilta, ryhmänohjaajilta, aineenopettajilta sekä rehtorilta. Opiskelijan oikeudesta tukeen ja erityisopetukseen tiedotetaan myös vanhempainilloissa sekä opinto-oppaassa. Erityisesti lukio-opintojen alussa opiskelijan ja/tai huoltajan on hyvä olla yhteydessä aiemmin todetuista tukitarpeista erityisopettajaan ja varmistaa opiskelun kannalta oleellisten tietojen siirtyminen lukioon. Erityisopettaja perehtyy opintojen alkuvaiheessa peruskoulusta välitettyihin pedagogisiin asiakirjoihin.

Tukitoimien ja erityisopetuksen tarpeen arviointi

Nurmijärven kunnan lukiokoulutuksessa erityisopettaja toteuttaa lukion aloittaville opiskelijoille lukemisen ja kirjoittamisen valmiuksia kartoittavan seulan ja kyselyn oppimisesta. Tuen tarpeen tunnistamisessa voidaan käyttää apuna myös aiemmin laadittuja pedagogisia asiakirjoja ja lausuntoja. Aineenopettaja havainnoi tuen tarvetta omassa aineessaan. Lisäksi opiskelija itse tai huoltajat voivat tehdä aloitteen tuen järjestämiseksi. Tarvittaessa järjestetään opiskelijälähtöinen palaveri, jossa suunnitellaan oppimisen tukitoimia yhteisesti sovitulla kokoonpanolla. Opiskelijan suostumuksella tuen tarpeen arviointiin voi osallistua myös muuta opiskeluhoitoa sekä mahdollisen hoitotahon henkilöstöä. Erityisopettaja on opiskelijan ja opettajien tukena oppimisen tuen suunnittelussa. Oppimisen tukitoimet suunnitellaan yksilöllisesti opiskelijan tarpeiden mukaan.

Tukitoimien ja erityisopetuksen kirjaaminen henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan

Nurmijärven kunnan lukiokoulutuksessa tuen tarpeen toteamisen jälkeen tukitoimet suunnitellaan yhteistyössä opiskelijan, erityisopettajan ja tarvittaessa huoltajan, aineenopettajan, opinto-ohjaajan tai opiskelijahuoltoryhmän edustajan kanssa. Erityisopettaja kirjaa suunnitellut, yksilölliset ja oppimista tukevat pedagogiset ratkaisut Wilma-järjestelmän oppimisen tuen lomakkeelle opiskelijan suostumuksella. Kirjaukset ovat nähtävissä opiskelijalle, ryhmänohjaajalle sekä alaikäisen huoltajille. Kirjaukset näkyvät aineenopettajille opiskelijan suostumuksella. Aineenopettaja kirjaa oman aineensa osalta toteutuneet tukitoimet oppimisen tuen lomakkeeseen. Opinto-ohjaajat kirjaavat mahdollisen pidentämissuunnitelman.

Tuen ja erityisopetuksen toteuttaminen

Nurmijärven kunnan lukiokoulutuksessa oppimisen tuki toteutetaan yhteistyönä. Oppimisen tukitoimet käynnistetään heti tuen tarpeen ilmetessä ennaltaehkäisevän periaatteen mukaisesti. Tuen toteuttamisessa pyritään huomioimaan jokaisen opiskelijan yksilölliset tarpeet sekä vahvuudet. Ensijaisina tukitoimina tarjotaan esimerkiksi eriyttämistä, monipuolisia opetus- ja/tai oppimismenetelmiä sekä muita oppitunneilla mahdollisia tuen muotoja. Monipuolinen arviointi tukee erilaisia oppijoita ja mahdollistaa osaamisen näyttämisen. Opiskelijalla on mahdollisuus saada tukiopetusta eli aineenopettajan antamaa opetusta ja ohjausta.

Erityisopettaja tapaa tuen tarpeessa olevia opiskelijoita ja auttaa opiskelijaa välittämään tuen toteuttamisen kannalta oleellista tietoa aineenopettajille. Erityisopetuksessa pääpaino on yksilöllisessä pedagogisessa tuessa, joka keskittyy opiskelijan vahvuuksien tunnistamiseen ja opiskelutaitoihin. Erityisopettaja voi tukea opiskelijaa esimerkiksi tehtävien aikatauluttamisessa, oman toiminnan ohjauksessa sekä itselle sopivien opiskelustrategioiden löytämisessä.

Tuen toteuttamisessa huomioidaan opiskelijan kokonaisvaltainen hyvinvointi. Opiskelijan jaksamisen ja hyvinvoinnin tukemisessa opiskeluhuollon toimijoilla on keskeinen rooli. Oppimisen tukitoimia suunniteltaessa tehdään moniammatillista yhteistyötä opiskeluhuollon kanssa. Opinto-ohjaajat tukevat opiskelijaa opintojen suunnittelussa yksilöllisistä lähtökohdista. Oppimisen tukea toteutetaan muun muassa aineenopetuksen oppitunneilla, koetilanteissa sekä henkilökohtaisena ohjauksena. Opinto-ohjaaja voi laatia opiskelijan kanssa opintojen pidentämissuunnitelman. Myös lukujärjestyksen keventäminen voi toimia tukitoimena.

Koetilanteissa voidaan tarvittaessa hyödyntää yksilöllisiä erityisjärjestelyjä. Opiskelijalla on mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti. Yhteisöllisillä ratkaisuilla ja oppimisympäristöjä muokkaamalla pyritään vastaamaan opiskelijoiden erilaisiin tuen tarpeisiin. Opiskelija voi anoa ylioppilastutkintolautakunnan ohjeiden mukaan erityisjärjestelyjä ylioppilaskirjoituksia varten. Erityisjärjestelyjä käytetään tuen muotona jo lukio-opintojen aikana. Erityisopettaja, opinto-ohjaaja ja rehtori ovat opiskelijan ja huoltajan tukena erityisjärjestelyjen hakemisessa ylioppilastutkintolautakunnalta.

Tuen ja erityisopetuksen toteutumisen seuranta ja arviointi

Nurmijärven kunnan lukiokoulutuksessa opiskelijan opintojen sujumista tuen toteutumisen näkökulmasta seuraavat ryhmänohjaaja, aineenopettajat, opinto-ohjaaja ja erityisopettaja. Arvio tukitoimien toteutumisesta, toimivuudesta ja tarpeellisuudesta kirjataan oppimisen tuen lomakkeelle.

Opiskelija on itse aktiivinen toimija arviointiprosessissa ja tarvittaessa yhteistyötä tehdään myös huoltajan kanssa. Opiskelija on itse vastuussa tukitoimien sähköisen lomakkeen kirjaamisen tarkistamisesta ja pyytää tarvittaessa lomakkeen tietojen päivittämistä oppilaitokselta.

Erityisopetuksen päätös

Opiskelija/alaikäisen huoltaja voi hakea erityisopetuksen päätöstä, jos aiemmat tukitoimet eivät ole olleet riittäviä, ja opiskelijalla on todennettuja oppimisvaikeuksia tai muita niihin rinnastettavia tuen tarpeita. Erityisopetuksen päätöksen saanut opiskelija on oikeutettu säännölliseen ja tavoitteelliseen erityisopettajan ohjaamaan työskentelyyn, joka kohdentuu opiskelutaitojen vahvistamiseen. Kun opiskelija/huoltaja on tehnyt anomuksen erityisopetuksen päätöksestä tai erityisopettaja aloittaa prosessin päätöksenteosta, ryhmänohjaaja lähettää heille kutsun kuulemistilaisuuteen.

Opiskelijan/alaikäisen huoltajan tulee vastata kutsuun kirjallisesti. Kuulemistilaisuudessa ovat läsnä opiskelija, alaikäisen huoltaja, erityisopettaja ja tarvittaessa muuta koulun henkilökuntaa. Tilaisuudessa käydään läpi oppimisen tuen lomakkeen ja mahdollisten asiantuntijalausuntojen avulla, miksi jo annettu tuki ei ole ollut riittävää. Päätös voidaan tehdä, vaikka kaikki osalliset eivät olisi paikalla kuulemistilaisuudessa. Päätösvalta määräytyy hallintosäännön delegointipäätöksessä. Myönteinen päätös kirjataan opiskelijan oppimisen tuen lomakkeeseen.